

KRAJOWY REJESTR SĄDOWY

Komentarz

Łukasz Zamojski

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

KRAJOWY REJESTR SĄDOWY

Komentarz

Łukasz Zamojski

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 marca 2022 r.
z uwzględnieniem zmian wchodzących w życie 5 lipca 2022 r.
(Dz.U. z 2022 r. poz. 569)

Łukasz Zamojski, nr ORCID: 0000-0003-2491-8919

Wydawca
Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący
Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne
Katarzyna Świerk-Bożek

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujemy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2022

ISBN 978-83-8246-919-6

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

WSTĘP

Krajowy Rejestr Sądowy został wprowadzony na mocy ustawy z 20.08.1998 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, która weszła w życie 1.01.2001 r. po dość długim okresie *vacatio legis*. Czas ten był potrzebny do ustanowienia technicznej infrastruktury łączy komputerowych i wszystkich niezbędnych do funkcjonowania rejestru rozporządzeń wykonawczych. Długotrwałe oczekiwanie na wejście w życie spowodowało jednak niedogodności przejawiające się dezaktualizacją niektórych przepisów ustawy jeszcze przed rozpoczęciem ich obowiązywania, co z kolei wymusiło jej nowelizację.

Wiele rozwiązań prawnych przyjętych w ustawie o KRS stanowi reminiscencję poprzednich regulacji, w tym w szczególności przepisów Kodeksu handlowego i rozporządzenia o rejestrze handlowym. Czerpanie przez ustawodawcę z przepisów prawnych sprawdzonych przez lata praktyki należy uznać co do zasady za rozwiązanie trafne, jeśli zostały usunięte nasuwające się na tle dawnych przepisów wątpliwości. Jak wskazuje uzasadnienie projektu ustawy o KRS, ustawodawca od początku zakładał „zachowanie dotychczasowych zasad sądowej rejestracji podmiotów już podlegających temu obowiązkowi” (por. uzasadnienie rządowego projektu ustawy o sądowym rejestrze gospodarczym, rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz o Krajowym Rejestrze Sądowym, druk sejmowy nr 1882, Sejm II kadencji, www.sejm.gov.pl). Przyjmując w ustawie o KRS część poprzednich konstrukcji

prawnych, ustawodawca zmuszony był dostosować je do rejestracji opartej po raz pierwszy na taką skalę na systemie informatycznym.

Ustawa o KRS jest aktem prawnym zawierającym zarówno przepisy o charakterze materialnym, jak i przepisy proceduralne. Budowa komentowanej ustawy jest ściśle powiązana z budową samych rejestrów. Obok rozdziału zawierającego przepisy ogólne dotyczące z reguły wszystkich rejestrów znajdują się w niej rozdziały poświęcone z osobna każdemu z trzech rodzajów rejestrów wchodzących w skład KRS. Specyfika budowy rejestrów składających się na KRS powoduje, że w części szczegółowej ustawa zawiera wiele przepisów o charakterze niemalże technicznym, co zbliża jej treść do budowy rozporządzeń wykonawczych. Taki zabieg ustawodawcy po części usprawiedliwia jednak zakres informatyzacji rejestru przeprowadzonej na niespotykaną, w chwili uchwalenia ustawy, w polskim prawodawstwie skalę.

Należy podkreślić, że poprzednio obowiązujące regulacje o rejestrach były zawarte w przepisach ustrojowych poszczególnych podmiotów rejestrowych, a nie skupione w jednej ustawie, a zatem obecne rozwiązanie można odczytać jako podniesienie rangi rejestrów.

Założeniem twórców KRS było scentralizowanie dotychczasowych, rozbitych „dzielnicowo” rejestrów, zwłaszcza tych, które już wcześniej były prowadzone przez sądy. Taki zabieg miał na celu upowszechnienie informacji objętych rejestrem. Obecnie w każdym punkcie Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego można uzyskać odpis z rejestru prowadzonego dla każdego podmiotu niezależnie od jego siedziby czy miejsca zamieszkania, natomiast w poprzednim stanie prawnym było to możliwe tylko w stosunku do podmiotów zarejestrowanych przez sąd, który miał wydać odpis.

Krajowy Rejestr Sądowy, zgodnie z założeniami ustawodawcy, ma spełniać dwa podstawowe cele – legalizacyjny oraz informacyjny.

USTAWA

z dnia 20.08.1997 r.

o Krajowym Rejestrze Sądowym

(Dz.U. z 2021 r. poz. 112; zm.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1598, poz. 1641, poz. 2106)

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Art. 1. [Utworzenie Krajowego Rejestru Sądowego. Rejestry wchodzące w skład KRS]

- 1. Tworzy się Krajowy Rejestr Sądowy, zwany dalej „Rejestrem”.**
 - 2. Rejestr składa się z:**
 - 1) rejestru przedsiębiorców;**
 - 2) rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej;**
 - 3) rejestru dłużników niewypłacalnych.**
 - 3. Rejestr wchodzi w skład systemu integracji rejestrów, o którym mowa w art. 22 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (Dz. Urz. UE L 169 z 30.06.2017, s. 46–127), zwanego dalej „systemem integracji rejestrów”.**
-
- 1. Krajowy Rejestr Sądowy jest, prowadzonym przez sądy w systemie informatycznym, ogólnopolskim, publicznym i jawnym zbiorem wskazanych ustawowo, aktualnych, zupełnych i uznanych za prawdziwe danych identyfikujących w obrocie podmioty wpisane do tego Rejestru**

(por. Ł. Zamojski, *Rejestracja spółek. Zagadnienia materialne i procesowe*, Warszawa 2008, s. 21). Celem utworzenia KRS było powstanie jednolitego, ogólnopolskiego systemu rejestracji w miejsce dotychczasowych zdecentralizowanych rejestrów. W literaturze nadmienia się, że wprowadzenie KRS jest niewątpliwie przejawem realizacji procesu dążenia do zwiększenia skuteczności działania rejestru, a przez to podwyższenia poziomu jawności i kompletności informacji przez powiązanie ich z innymi zbiorami danych i zastosowanie nowych technik informacyjnych i telekomunikacyjnych w nim zawartych (por. P. Siciński, *Kierunki rozwoju rejestru handlowego w świetle projektu ustawy o rejestrze sądowym na tle regulacji europejskich, ze szczególnym uwzględnieniem Francji*, Prz. Sąd. 1997/3, s. 114–115). Oprócz znacznego udogodnienia dla korzystających z informacji zawartych w rejestrze, w odniesieniu do spółek komandytowo-akcyjnych, spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych stanowiło to realizację zadania określonego w pierwszej dyrektywie Rady 68/151/EWG z 9.03.1968 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w Państwach Członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności w całej Wspólnocie, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno współników, jak i osób trzecich. Dyrektywa ta wprowadziła po stronie państw członkowskich obowiązek powołania stosownych rejestrów dla zapewnienia jawności danych podmiotów uczestniczących w życiu gospodarczym, przy czym zgodnie z art. 3 dyrektywy w każdym państwie członkowskim miała być prowadzona dokumentacja w rejestrze centralnym lub rejestrze handlowym lub rejestrze spółek, dla każdej ze spółek, które były w nim zarejestrowane”. Z dniem 21.10.2009 r. została ona zastąpiona dyrektywą 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 16.09.2009 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 48 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno współników, jak i osób trzecich (Dz.Urz. UE L 258, s. 11, ze zm.). Jak wskazuje się w piśmiennictwie w tym przypadku celem nie było ustanowienie nowej dyrektywy prawa spółek, lecz dokonanie zmian i uzupełnienie o nowe regulacje: dyrektywy 2009/101/WE, jedenastej dyrek-

tywy Rady 89/666/EWG z 21.12.1989 r. dotyczącej wymogów ujawniania informacji odnośnie do oddziałów utworzonych w Państwie Członkowskim przez niektóre rodzaje spółek podlegające prawu innego państwa (Dz.Urz. UE L 395, s. 36, ze zm.) oraz dyrektywy 2005/56/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 26.10.2005 r. w sprawie transgranicznego łączenia się spółek kapitałowych (Dz.Urz. UE L 310, s. 1, ze zm.) (por. A. Mucha, *Unijny system rejestrów handlowych i jego implementacja do prawa polskiego po uchwaleniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/17/UE z 13.06.2012 r.*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2016/2, s. 75). A. Mucha oddziaływanie dyrektyw Unii Europejskiej na instytucje rejestrów handlowych sprowadza do trzech płaszczyzn: zwiększania transparentności działania spółek w obrocie międzynarodowym (jawność w sensie formalnym), umacniania zaufania do informacji (jawność w sensie materialnym) oraz usprawniania procesów transgranicznych (por. A. Mucha, *Unijny...*, s. 76). Z dniem 19.07.2017 r. dyrektywa 2009/101/WE została uchylona na mocy art. 166 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z 14.06.2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek i zastąpiona tą ostatnią dyrektywą.

Już z samej nazwy ustawy o KRS można odczytać jej niektóre podstawowe założenia. Po pierwsze rejestr ma być „krajowy”, czyli jeden na obszar całego państwa, co przy podmiotowym objęciu nim spółek handlowych spełnia wymogi wymienionych wyżej dyrektyw. Jest to jedyny rejestr dla podmiotów nim objętych, natomiast poza KRS rejestrowanych jest wiele innych podmiotów, jak na przykład partie polityczne. Dokładnego wyliczenia wszystkich typów krajowych rejestrów publicznych dokonuje T. Stawecki (por. T. Stawecki, *Rejestry publiczne. Funkcje instytucji*, Warszawa 2005, s. 413 i n.).

Po drugie rejestr ma być „sądowy”, a więc prowadzony przez sądy gwarantujące obiektywność, profesjonalizm i poszanowanie przepisów prawa. W uzasadnieniu projektu ustawy o KRS jako argument za sądową rejestracją podmiotów podniesiono również wzgląd na tradycję, a także stworzenie przez postępowanie sądowe najlepszych warunków do roz-

strzygania spraw spornych (por. uzasadnienie rządowego projektu ustawy o sądowym rejestrze gospodarczym, rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz o Krajowym Rejestrze Sądowym, druk sejmowy nr 1882, Sejm RP II kadencji, www.sejm.gov.pl).

Po trzecie ustawodawca posługuje się określeniem „rejestr”, a nie „ewidencja”, co również sugeruje pewne konsekwencje, chociażby związane z zakresem kompetencji organu rejestracyjnego do badania wniosku i złożonych wraz z nim dokumentów. Częściowo odmienne zdanie ma R. Sowiński (*Rejestry i ewidencje działalności gospodarczej i przedsiębiorców*, Wrocław 2007, s. 19), który twierdzi, że różnice pojęciowe między rejestrem a ewidencją są zatarte przez samego ustawodawcę oraz w literaturze. Jednocześnie autor ten postuluje wyraźne rozgraniczenie pomiędzy oboma pojęciami według kryterium skutku prawnego wywołanego wpisem. A. Michnik zwraca uwagę, że w obrocie prawnym występują dwa podstawowe typy rejestrów – francuski i niemiecki. Pierwszy z nich stanowi źródło wiadomości i pewnego rodzaju repertorium administracyjne, a ujawnienie w nim pewnych faktów nie wiąże się z żadnymi skutkami prawnymi. Drugi jest jednocześnie źródłem prawa, ponieważ wpisy w nim dokonywane mają charakter prawotwórczy (por. A. Michnik, *Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz*, Warszawa 2013, s. 22). Szerzej zagadnienia dotyczące rejestrów w innych krajach opisuje T. Stawecki (por. T. Stawecki, *Rejestry przedsiębiorców w Europie*, Warszawa 2004; także A. Całus, *Przewodnik po źródłach i podstawowych instytucjach prawa prywatnego (handlowego) w systemach prawnych Europy kontynentalnej Wielkiej Brytanii i USA*, Warszawa 1992, s. 321–372).

Różnice między rejestrem a ewidencją trafnie opisuje T. Stawecki (*Rejestry publiczne...*, s. 22), zdaniem którego: „Jeśli organ prowadzący oficjalny zbiór danych kontroluje treść zgłaszanych informacji lub dokumentów w ten sposób, że może zażądać wprowadzenia do nich określonych zmian lub może samodzielnie dokonywać interpretacji złożonych dokumentów, albo gdy może odmówić publicznego ujawnienia

informacji lub dokumentu ze względu na jego treść, wówczas taką instytucję zwykle nazywamy rejestrem. O ewidencji mówimy natomiast wówczas, gdy rola urzędu publicznego ogranicza się do przyjęcia do wiadomości i publicznego ujawnienia danych lub dokumentów bez prawa merytorycznej kontroli i modyfikacji zgłaszanych wniosków. Składane są bowiem informacje »ewidentne«, mające oczywisty charakter, a zadanie właściwej instytucji publicznej polega na swoistym pośrednictwie, na utrwaleniu i ujawnieniu tych informacji».

2. Krajowy Rejestr Sądowy składa się z trzech oddzielnych rejestrów: 1) rejestru przedsiębiorców, 2) rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz 3) rejestru dłużników niewypłacalnych. Zbyt długa ustawowa nazwa „rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej”, jak zauważono w piśmiennictwie, nie oddaje w całości charakterystyki tego rejestru, wymieniono w niej bowiem jedynie przykładowo pewne kategorie podmiotów, pomijając inne, ponadto nie oddaje charakterystyki podmiotów ujętych w tym rejestrze, a zatem warto ją zastąpić zwrotem „rejestr podmiotów niekomercyjnych” (tak K. Korzan, *Postępowanie rejestrowe w przyszłości*, „Rejent” 1996/11, s. 14).

Dwa pierwsze rejestry przyznają podmiotom w nich umieszczonym niepowtarzalne w skali kraju 10-cyfrowe numery KRS, które w sposób jednoznaczny identyfikują podmiot. W rejestrze dłużników niewypłacalnych każdy dłużnik mógł być wpisany pod wieloma numerami RDN, jeśli istniało wiele podstaw wpisu. Wszystkie trzy rejestry są prowadzone niezależnie od siebie, jednak informacje w nich ujęte są powiązane przez system informatyczny, na przykład informacja o wpisie do rejestru dłużników niewypłacalnych zostaje z urzędu ujawniona w razie wystąpienia z wnioskiem o wpis takiej osoby fizycznej jako członka organu osoby prawnej w ramach tzw. protokołu nieufności, co ma za zadanie umożliwić uwzględnienie wniosku we wskazanym zakresie. Stanowi to swoistą formę „autokontroli” danych ujawnionych w poszczególnych

Publikacja zawiera pogłębioną analizę przepisów ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, z uwzględnieniem zagadnienia elektronicznej postępowania rejestrowego. Omawia wiele kwestii wywołujących problemy w praktyce orzeczniczej, w szerokim zakresie odnosząc się do dorobku doktryny i judykatury.

Autor, sędzia od wielu lat zajmujący się problematyką KRS, uwzględnia zmiany dotyczące m.in. skasowania Rejestru Dłużników Niewypłacalnych oraz pełnej informatyzacji i elektronicznej rejestracji przedsiębiorców.

Książka jest przeznaczona dla referendarzy sądowych oraz sędziów sądów rejestrowych i sądów okręgowych jako odwoławczych, radców prawnych, adwokatów, notariuszy i aplikantów tych zawodów prawniczych, a także wszystkich osób, które składają wnioski do sądów rejestrowych.

Łukasz Zamojski – doktor nauk prawnych; sędzia Sądu Rejonowego w Gliwicach, obecnie orzekający w Wydziale X Gospodarczym Sądu Okręgowego; autor wielu publikacji z zakresu prawa spółek, postępowania rejestrowego i postępowania cywilnego, współautor komentarza do Kodeksu postępowania cywilnego; stały wykładowca Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury od 2009 r., prowadzący również szkolenia dla adwokatów, radców prawnych, notariuszy, sędziów, referendarzy sądowych oraz aplikantów zawodów prawniczych; w 2013 r. delegowany do Sądu Najwyższego jako sędzia sądu powszechnego w charakterze asystenta sędziego SN.

9788382469196 W01P01

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

ISBN 978-83-8246-919-6

9 788382 469196

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 249 Zł (W TYM 5% VAT)